

Так, сорт Елегія Миронівська лише починаючи з доз добрив $N_{90}P_{90}K_{90}$ підвищується урожайність. У сорту Колективна-3 відмічено послідовне збільшення урожаю щодо норми внесення мінеральних добрив. Слід відмітити, що подальше збільшення дози до $N_{120}P_{120}K_{120}$ призводить до зменшення урожаю з 41,2 ц/га до 38,0 ц/га. Це зумовлено сортовою особливістю сорту щодо реакції на дози добрив.

Отже, можна зробити висновки, що урожайність та якість зерна пшениці ярої значною мірою залежить від доз внесення мінеральних добрив.

УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА ПИВОВАРНОГО ЯРОГО ЯЧМЕНЮ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ

Семенюк С.В., студент 6-го курсу заочної форми навчання спеціальності 7.09010101 «Агрономія» ННІ агротехнологій і природокористування ПДАТУ

Науковий керівник: доктор с.-г. наук, професор Гораш О.С.

Кафедра селекції, насінництва і загальнобіологічних дисциплін

Актуальність. Норма висіву насіння є одним із найважливіших елементів в технології вирощування сільськогосподарських культур. Професор Львівського національного державного аграрного університету В.В. Лихочвор зазначає, що вибір норми висіву, незважаючи на уявну її простоту і вивченість, є достатньо складним питанням, до якого доводиться повертатись щорічно. Цю проблему слід вирішувати відповідно до цілої низки умов, які постійно змінюються – час досягання ґрунту, вологозабезпеченість, сорт, технологія і т.д. Тому раз і назавжди прийнятої норми висіву насіння не може бути.

З літературних джерел і практики відомо, що при вирощуванні ярого ячменю раніше часто встановлювали завищені норми висіву насіння. У теперішній час такий підхід є абсолютно невиправданий, оскільки він не сприяє реалізації біологічного потенціалу ячменю. Світова тенденція в технологіях вирощування зернових культур спрямована на формування високих урожаїв за низьких норм висіву насіння.

Перші публікації з встановлення оптимальних норм висіву хлібних злаків з'явилися близько 120 років тому. І до тепер ведуться систематичні експериментальні дослідження норм висіву та способів розміщення рослин на площі. Цій проблемі як ніякій іншій присвячена величезна кількість досліджень і не тільки в області агрономічної науки. На думку багатьох вчених результати цих досліджень досі не піддавались глибокому науковому аналізу.

Норми висіву насіння ячменю нині в практичному плані необхідно

розглядати, як важливий інструмент управління структурою посівів, продуктивністю рослин і якістю накопичуваної біологічної продукції. При науковому обґрунтуванні та вирішенні цього завдання необхідно прийняти до уваги критичний рівень напруженості у взаємодії рослин в посіві, який в свою чергу зумовлюється відстанню між насінням в посівному рядку. Саме відстань між насінням в рядку є тим важливим критерієм, який зумовлює за певної ширини міжрядь норму висіву.

Метою досліджень було вивчити вплив норм висіву насіння на урожайність та пивоварну якість зерна ярого ячменю.

Результати досліджень. В середньому за 2009-2010 роки встановлено, що вплив норм висіву насіння на урожайність зерна залежав від фону живлення. На варіанті без внесення добрив щорічно найменшою урожайність зерна була при нормі висіву 250 нас./м^2 – 4,1 т/га. Подальше збільшення норм висіву насіння на 50 шт./м^2 сприяло підвищенню рівня урожайності зерна. Так, при нормі 300 нас./м^2 вона становила 4,5 т/га, при 350 нас./м^2 – 4,8 т/га і при 400 нас./м^2 була найбільшою 4,9 т/га.

На фонах мінерального живлення за варіантів удобрення $N_{30}P_{45}K_{45}$, $N_{60}P_{90}K_{90}$, $N_{60}P_{120}K_{120}$ встановлені закономірності були щорічно такими: за норми висіву 250 нас./м^2 урожайність зерна постійно була меншою – 6,6 т/га. При висіві 300, 350, 400 нас./м^2 урожайність зерна ячменю при внесенні мінеральних добрив була статистично однаковою, за одних і тих же фонів живлення – 7,2 т/га.

Висновки. Результати досліджень показали, що норми висіву насіння 300, 350, 400 нас./м^2 на фоні мінерального живлення $N_{30-60}P_{45-120}K_{45-120}$ не впливали на зміни урожайності зерна ячменю, за яких рівень її був статистично однаковим. За норми висіву 250 нас./м^2 встановлено незначне істотне зниження зернової продуктивності посівів.

РОДЮЧІСТЬ ОСУШЕНИХ ЧОРНОЗЕМНИХ ҐРУНТІВ ПОДІЛЛЯ

*Смакал Ю.Є., студент 5-го курсу спеціальності 7.09010101
«Агрономія» навчально-наукового інституту агротехнологій і
природокористування ПДАТУ
Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Вахняк В.С.
Кафедра землеробства і агрохімії*

В світі і в Україні дуже розповсюджені гігморфні ґрунти. Для залучення їх в сільськогосподарське виробництво потрібно проводити корінні меліорації, насамперед осушення. На території України масово почали осушення заболочених земель у 60-х роках 20-го сторіччя. Спочатку проводилось осушення великих територій Полісся і Прикарпаття. Пізніше (чи паралельно) осушувались і території з напівгідроморфними